

Delrapport 1

Kunsthøgskolen i Oslo

STATSBYGG

asplan
viak

MELLOMROM

KUNSTHØGSKOLEN I OSLO
OSLO NATIONAL ACADEMY OF THE ARTS

Introduksjon	4
1 Om KHiO	5
2 Om prosjektet	6
2.1 Bakgrunn	6
2.2 Mandat	6
2.3 Tilgrensende prosjekter	6
2.4 Interessenter	6
3 Kartlegging	7
3.1 Metode	7
3.2 Deltakere	7
3.3 Gåtur	7
3.4 Monitor	8
3.5 Workshop	8
3.6 TimeEdit	8
3.7 Referansegruppe	9
3.8 Befaring	9
3.9 Svakheter	9
Kartlegging av arealbruk	10
4 Arealkategorier	11
5 Hvem bruker KHiO	12
5.1 Brukerprofiler	12
5.2 Student	13
5.3 Ansatt	16
6 Hvordan brukes KHiO	18
6.1 Eierskap til tildelte områder	18
6.2 Bruk av spesielle undervisningsrom	19
6.3 Bruk av fellesområder	20
6.4 Bruk av reserverbare arealer	20
6.5 Bruk av ansattarealer	21
6.6 Reservasjoner og arealbruk	22
7 Brukskvalitet	25
7.1 Byggets egnethet i forhold til bruk	25
7.2 Tilstand	26
7.3 Kulturminne	26
7.4 Byggets egnethet for ombygging	26
8 Utfordringer med dagens bygg og bruk	27
8.1 Utfordringer identifisert i kartlegging	29
Vedlegg	34

Introduksjon

Introduksjon

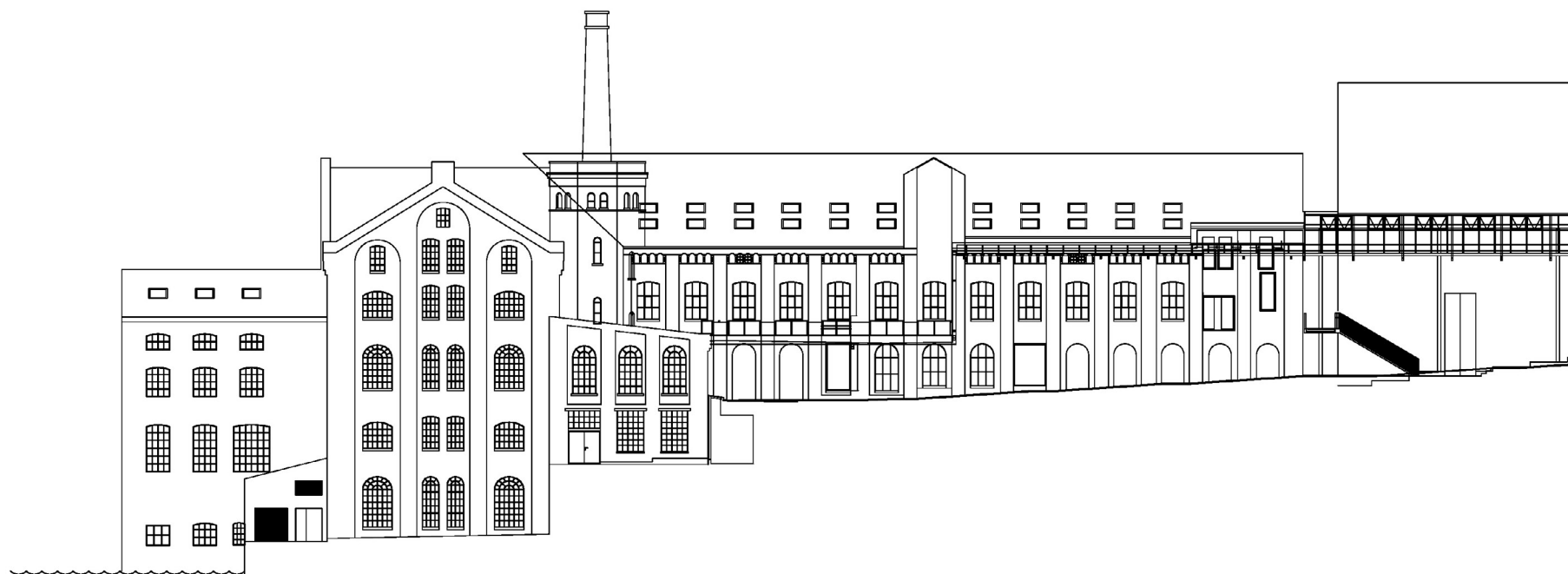
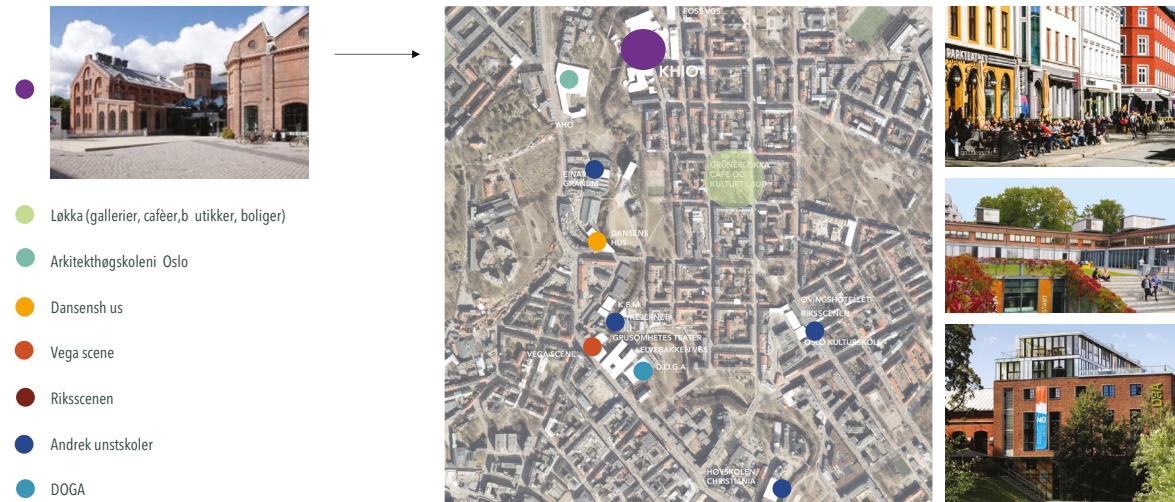
4

Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO) ligger plassert langs Akerselva i tilknytning til Grünerløkka og Alexander Kiellands plass. Skolen er én av flere studiesteder for høyere utdanning innen kreative fag i området, og man finner blant annet Arkitektur- og designhøgskolen (AHO) og Høyskolen Kristiania (tidligere Westerdals).

KHiO tilbyr høyere utdanning på bachelor- og masternivå i dans, teater, opera, kunst og håndverk, billedkunst og design, samt doktorgradsprogram innenfor samme fagområder. KHiO har sin særegenhet nettopp som følge av studieprogrammene de tilbyr, med fag som krever en høy grad av tilpasning av bygningsmassen for å kunne legge til rette for undervisning og forskning. De kreative studieprogrammene krever alle sitt av bygningsmassen. Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning har de siste årene blitt stadig viktigere, og utøves i de samme lokalene.

Formålet med leveransen er å skaffe overordnet innsikt i dagens bruk av lokalene og med det avdekke muligheter for å effektivisere arealutnyttelsen så vel som å avdekke mer omfattende lokalbehov. Funn fra kartleggingen tas med videre til beskrivelse av muligheter for optimalisert arealutnyttelse for KHiO sin virksomhet.

Kartleggingen av hvem som bruker KHiO og hvordan KHiO brukes er gjort ved å inkludere studenter og ansatte hos KHiO i en kartleggende aktiviteter. Komplexiteten av brukerne av KHiO framstilles i brukerprofiler som beskriver hvem som bruker bygningsmassen. Videre er funn fra monitorundersøkelse og timeplanleggingsystemet TimeEdit analysert for å supplere til hvordan KHiO brukes.

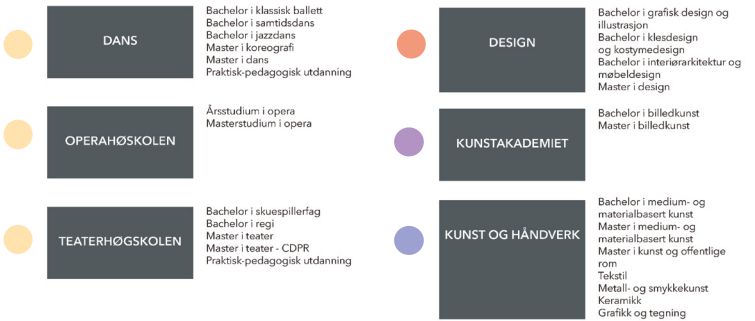
Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO) er en statlig, akkreditert, vitenskapelig høgskole lokalisert på Grünerløkka i Oslo. KHiO ble etablert i 1996, som en oppfølging av den nasjonale høgskolereformen, etter sammenslåingen av Statens balletthøgskole, Statens håndverks og kunstindustriskole, Statens kunstakademi, Statens operahøgskole og Statens teaterhøgskole. Alle avdelingene ble samlokalisert på Grünerløkka i 2010, og KHiO er i dag landets største statlige utdanningsinstitusjon for kunstnere og designere. KHiO tilbyr utdanninger på bachelor-, master- og doktorgradsnivå innen fagfeltene billedkunst, kunst og håndverk, design, dans, teater og opera. KHiO har som mål å utdanne utøvende og skapende kunstnere og designere og drive kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning på et høyt internasjonalt nivå. KHiO skal være en arena for nytenkning og forvaltning av fagtradisjoner, bidra til fremtidens kunnskaps- og samfunnsutvikling og formidle kunnskap om høgskolens aktiviteter, virksomhet og verdier. Per 2021 har KHiO 613 registrerte studenter med rundt 40 ulike nasjonaliteter. Av disse var det 177 på masternivå og 436 studenter på bachelornivå og årsstudier. Kandidater tilknyttet ph.d.- programmet kommer i tillegg, og per 01.11.21 var antallet stipendiater 24. Antall ansatte var samme år beregnet til om lag 200 årsverk, hvorav i underkant av halvparten var ansatt i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger. I tillegg til de fast ansatte er om lag 900 time- og gjestelærere tilknyttet institusjonen.

Kunsthøgskolen skal i løpet av 2022 utvikle en ny strategisk plan for perioden 2023-2028. Prosessen skal ivareta høgskolens viktigste prioriteringer i årene fremover.

Sektormålene for KHiO er definert til:

- 1. Høy kvalitet i utdanning og forskning
- 2. Bærekraftig samfunnsutvikling, velferd og innovasjon
- 3. God tilgang til utdanning og kompetanse i hele landet

Arbeid med strategiprosessen skjer parallelt med evaluering av organiseringen av høgskolen. Evalueringen gir kunnskap om dagens organisering ved KHiO, og skal gi refleksjoner og perspektiver for fremtidig organisasjonsstruktur. Utfordringer ligger i intern organisering og samhandling. Evalueringen av organiseringen er planlagt å gi et kunnskapsgrunnlag inn mot strategiprosessen.

2 Om prosjektet

2.1 Bakgrunn

KHiO leier i dag 46 305 kvm i Seilduken av privat utleier.

En arbeidsgruppe ved KHiO arbeidet i 2019 med å se på helhetlig arealdisponering ved høgsolen. Gruppen mener det er nødvendig å gjøre større justeringer av arealbruken. Gruppen fant at en del areal fungerer hensiktsmessig, men det mangler areal til dagens aktivitet, og mye areal brukes ikke på en optimal måte eller er ikke tilpasset bruken. Gruppen identifiserte tre årsaker til dette:

- Institusjonen er vesentlig forandret siden høgsolen ble planlagt med den gang stort sett utdanning på bachelornivå. I dag har KHiO et stort antall masterprogrammer, samt et doktorgradsprogram. Kunstnerisk utviklingsarbeid er blitt en stor del av virksomheten.
- Skolens samlokalisering ble planlagt mens tidligere institusjoner fusjonerte, noe som gjorde samhandling og en omforent plan utfordrende for planlegging, utforming og bruk.
- Byggetrinn 1 (scenekunstbygget) er tegnet og bygget for formålet, mens byggetrinn 2 (visuelle fag) er en transformasjon av den gamle seilduksfabrikken (regulert til bevaring). Gruppen mener dette skaper store utfordringer, som ikke ble godt løst i byggeprosjektet.

Oppsummering av identifiserte behov fra kartlegging i 2019 sees i vedlegg A.

2.2 Mandat

Oppdraget gjelder å kartlegge arealbruk ved KHiO, samt beskrive muligheter for arealoptimalisering. Dette er også anbefalt i situasjonsanalyse av KHiOs arealer av 15.12. 2020 Strategi 2: Utnytte arealressursene mer optimalt. Oppdraget baserer seg på KHiO slik virksomheten fungerer i dag. Den pågående strategiprosessen kan peke på nye målsettinger som vil kunne påvirke ambisjoner knyttet til fremtidige lokaler.

Mandatet som kommer frem av oppdragsbeskrivelsen deles inn i tre delleveranser:

- Del 1 skal beskrive dagens bruk av arealene, overordnet beskrive fremtidige behov og vurdere lokalenes egnethet.
- Del 2 skal beskrive muligheter for økt funksjonalitet og arealoptimalisering, vurdere lokalenes tilpasningsdyktighet og overordnet beskrive mulige tiltak
- Del 3 skal beskrive overordnet tilstand og vernehensyn.

2.3 Tilgrensende prosjekter

I prosjektperioden er det igangsatt andre prosesser som kan ha effekt på resultatet for prosjektet. Disse kan sees i tabellen under.

Pågående prosjekter	Ansvarlig	Kommentar
Strategiprosess	Direktør	Kick-off med KHiOs styre nov. 2021. Skal være vedtatt ultimo 2022.
Evalvere organisering	Direktør	Leveransefrist 1. mars 2022.
Arbeidsgruppe for sosiale møteplasser		Lagt som del 2 i prosjektet.

2.4 Interessenter

I innledende fase av prosjektet ble det gjennomført en overordnet kartlegging av interessenter, se vedlegg B. I dette oppdraget brukes i kartleggingen som grunnlag for brukere som skal delta i kartleggingen, utarbeidelse av plan for involvering og kommunikasjon og forankring. Kartleggingen av interessenter vil også kunne gjenbrukes i senere faser.

3 Kartlegging

3.1 Metode

Metodene som er tatt i bruk til kartleggingsaktivitetene inkluderer monitorundersøkelse, gåtur med utvalgte studenter og ansatte, og workshop med samme utvalg studenter og ansatte. I tillegg til dette kommer møter med referansegruppe, styringsgruppe og prosjektgruppe som har tatt tak i relevante spørsmål og funn underveis i prosjektet.

I vedlegg C, D, E og F ligger deltakerliste og rapporter fra kartleggingsaktiviteter.

3.2 Deltakere

Målet med å involvere brukere i arealkartleggingen var å sørge for en bred representasjon av alle studieprogram og ansatte. Representantene deltok på gåturer og workshop. Representanter fra ansatte besto av både seksjonsansatte og fagansatte, og for studentene ble det plukket ut én representant på bachelornivå og én representant på masternivå ved alle studieprogram, i tillegg til representanter fra utdanninger som kun har masternivå (som eksempelvis Master i Kunst og Offentlige rom).

Referansegruppen besto av et utvalg ansatte og studenter som hadde mandat til å kvalitetssikre funn, bistå rådgivere med informasjon, og sørge for at brukerperspektivet ble ivaretatt gjennom hele prosessen.

Timelærere har ikke vært en del av deltakerne, som en tydelig avgrensning. Det påpekes at KHiO har et stort antall timelærere, og at disse også må ivaretas i arealene. De benytter stort sett de arealene som er tilknyttet deres undervisning. Utfordringene som har kommet opp for timelærere er stort sett knyttet til strukturelle formål, ikke arealbruk.

3.3 Gåtur

I perioden 10. november – 17. november 2021 ble det gjennomført gåturer med studenter og ansatte. Gruppene var delt inn etter rolle som student, faglig ansatt og seksjonsansatt. Gruppene med studenter og faglig ansatte var delt inn etter studieprogram, og gruppene med seksjonsansatte var delt inn etter seksjon.

Gåturene ble strukturert som åpne intervjuer, der representantene selv fikk mulighet til å vise rom og soner de tar i bruk i løpet av en dag, en uke og et år. Formålet var å la brukerne styre samtalen og gåturen, dette for å ikke legge for store føringer for innholdet. Det var likevel planlagt for en løs intervjustruktur som skulle gi deltakerne mulighet til å reflektere rundt bruk. Gruppene ble bedt om å ta bilde av noe som fungerer godt, noe som fungerer dårlig, og noe som er viktig for gruppen, dette for å trekke frem de viktigste elementene for de som gruppe.

3.4 Monitor

I perioden 15. – 19. november 2021 ble det gjennomført en monitorundersøkelse. En monitorundersøkelse går ut på at man registrer bruk av forhåndsutvalgte rom ved å måle bruk av rommet til fastsatte tidsintervaller. Undersøkelsen skal gi et bilde over hvordan en virksomhet, i dette tilfellet KHiO, bruker bygningsmassen. Undersøkelsen gir konkrete tall på både tilstedeværelse og kapasitetsutnyttelse i ulike typer rom. Tallgrunnlaget kan være nyttig å bruke i planlegging av nytt bygg eller hvis man ser etter endringer i et eksisterende bygg.

Monitorundersøkelsen på KHiO inkluderte studentarealer, ansattareal, undervisningsarealer, utvalgte spesialrom og fellesarealer.

På grunn av størrelsen og kompleksiteten av arealene hos KHiO måtte det gjøres en utvelgelse av viktigste rom og arealer å inkludere i monitorrapport. Utvelgelsen ble gjort på bakgrunn av hvilke arealer hvor informasjon kunne hentes ut ved hjelp av andre metoder, for eksempel reservasjoner i TimeEdit, og gjennom gåturer.

3.5 Workshop

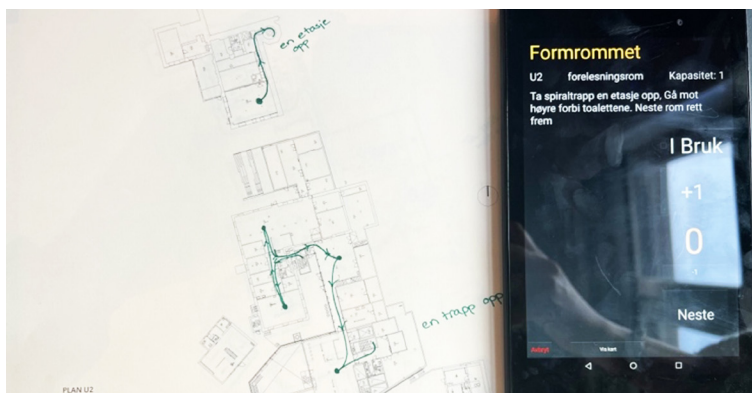
7. – 8. desember 2021 ble det gjennomført workshops med samme utvalg student- og ansattrepresentanter som deltok på gåturene. Målet med workshopene var å bearbeide og kvalitetssikre funn fra gåturene og møter med referansegruppe, og sørge for at deltakerne var enige i funn og analyser. Det ble gjort justeringer etter innspill fra workshop.

3.6 TimeEdit

Utover kartleggingene som involverer brukerne av KHiO, har det blitt hentet ut tall fra skolens bookingsystem som forteller noe om bruken av de reserverbare rommene. Tall fra romreservasjoner viser ikke alltid det som faktisk er i bruk. Basert på tilbakemeldinger og erfaringer er det ofte overbooking for de reserverbare rommene. Dette gjelder både for undervisningsarealer, og på andre arealer som eksempelvis møterom. Det vil si at det reserveres for en lengre periode og for større grupper enn det som faktisk blir gjennomført.

Som kommentar til statistikken er det tilnærmet umulig å oppnå en 100% reservasjon knyttet til timeplanlegging. Det er mange studieprogram, med stor variasjon i undervisningen som skal koordineres. 80% reservasjon er tilnærmet 100%.

Covid-19 situasjonen har skapt en noe annen bruk av arealer, og redusert aktiviteten på campus. På bakgrunn av dette er det hovedsakelig hentet erfaringstall fra vår- og høstsemesteret i 2019, mellom 09:00-16:00 hver dag med unntak av ferier. I tillegg ble det hentet ut reservasjonstall fra samme uke som monitorundersøkelsen ble gjennomført. Dette for å ha et sammenlignbart grunnlag.

3.7 Referansegruppe

Referansegruppen deltar som et ledd i en formell involveringsprosess. Gruppen er sammensatt for å få et godt samlet utvalg av organisasjonen. Den involveres i for eksempel fellessamlinger, workshops og høringer. Den skal sikre at KHiOs overordnede behov og interesser er hensyntatt og gjenkjennbart i leveransen. Prosjektet har vært i jevnlig kontakt med referansegruppen, hvor referansegruppen har fått innsikt i funn, og kunne gi innspill og gjøre korrigeringer underveis.

Referansegruppens mandat:

Har ikke ansvar for leveranser, ledelse eller fremdrift i prosjektet, men skal beskrive behov og interesser, gi faglige råd, sjekk og kontroll av problemstillinger, løsninger og bidra til forankring i miljøer som er viktig for KHiO.

3.8 Befaring

Gjennom prosessen ble det gjennomført flere befaringer. Arkitekt hadde befaring med intern prosjektleder og driftsleder ved tre anledninger for å kunne dekke hele bygget. I tillegg ble det avholdt en teknisk befaring med gårdeier sammen med rådgivende ingeniører fra Statsbygg. Funn fra befaringene gjennom visuelle registreringer samt informasjon fra prosjektleder, driftsleder og gårdeier. Befaringene ble gjennomført for å sikre korrekt tegningsunderlag, og for å kartlegge potensiale og utfordringer i bygningsmassen.

3.9 Svakheter

Enhver metode for innhenting av informasjon i en brukermedvirkningsprosess vil ha svakheter. For det første, i ethvert prosjekt som baserer seg på bruk av representanter løper risikoen ved å ikke inkludere alle brukere i sin informasjonsinnhenting. Dette kan være en spesiell utfordring med tanke på KHiOs kompleksitet, med en rekke ulike studieprogram som varierer i hvordan de bruker byggene, men også ulik bruk av bygningsmassen ned på individnivå som følge av valgt kunstnerisk form. Studentene som representerer de ulike retningene i dag kan ha andre innfallsvinkler enn sine medstudenter, både i nåtid og i fremtiden.

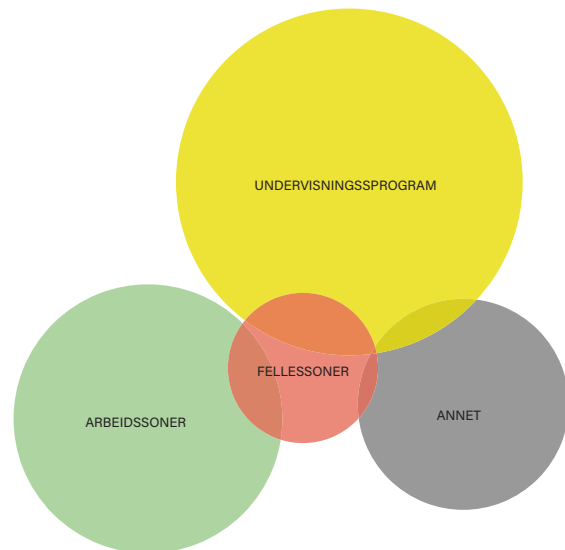
Gåturene ble designet som åpne intervjuer for å gi brukerne mulighet til å selv fortelle om eget studieprogram/seksjons behov og bruk av arealene. Dette skaper et rom for å hente inn bred informasjon som kan bearbeides videre, men kan også føre til at temaene i gåturene skiller seg signifikant fra hverandre. Dette er likevel en metode som fungerer godt for å dekke kompleksiteten i bruk, og formålet til denne aktiviteten var ikke å oppnå svar på forhåndsgodkjente spørsmål, som ved andre metoder.

Monitorundersøkelsen har sin største svakhet i at registreringene kun fanger opp bruk i en kort, avgrenset periode, i KHiO sitt tilfelle én uke. Ved en institusjon som KHiO, med stor variasjon i studieprogram og undervisning som foregår periodevis av og på campus og etter semestervariasjon, vil monitorrapport fra én uke i høstsemesteret ikke kunne skape et fullverdig bilde av bruk. Samtidig fungerer monitor godt til å vise tendenser i bruk, og kan skape et gode bilde av arealbruk når funnene ses i lys av funn fra andre aktiviteter.

Kartlegging av arealbruk

4 Arealkategorier

11

Basert på eksisterende romprogram utarbeidet av KHIO, er det utarbeidet følgende arealkategorier:

- ARBEIDSSONER (**grønntoner**) for både ansatte, studenter og stipendiater. Disse gruppene er nært knyttet til hverandre for læringsutveksling og har alle behov for arbeidsro, dagslys, utsyn osv. Stillerom og møterom har fått samme farge som arbeidssonen de tilhører.
- UNDERVISNINGSRUM (**gultoner**) der vi har skilt mellom generelle og spesielle undervisningsrom. På KHIO vil store arealer være **spesielle** undervisningsrom da har et helt bestemt formål som scene, verksted, studio, sangrom og så videre. De er utformet og bygget etter spesielle krav til teknisk standard. Innenfor kategorien **generelle** undervisningsrom er alle book-bare auditorier, teorirom og grupperom.

- RØD-TONER FOR FELLESROM (**rødtoner**) der studenter og ansatte møtes på tvers av fag og avdeling. Det vil være store fellesfunksjoner som bibliotek og kantine, men også mindre sosiale samlingssteder rundt i anlegget.

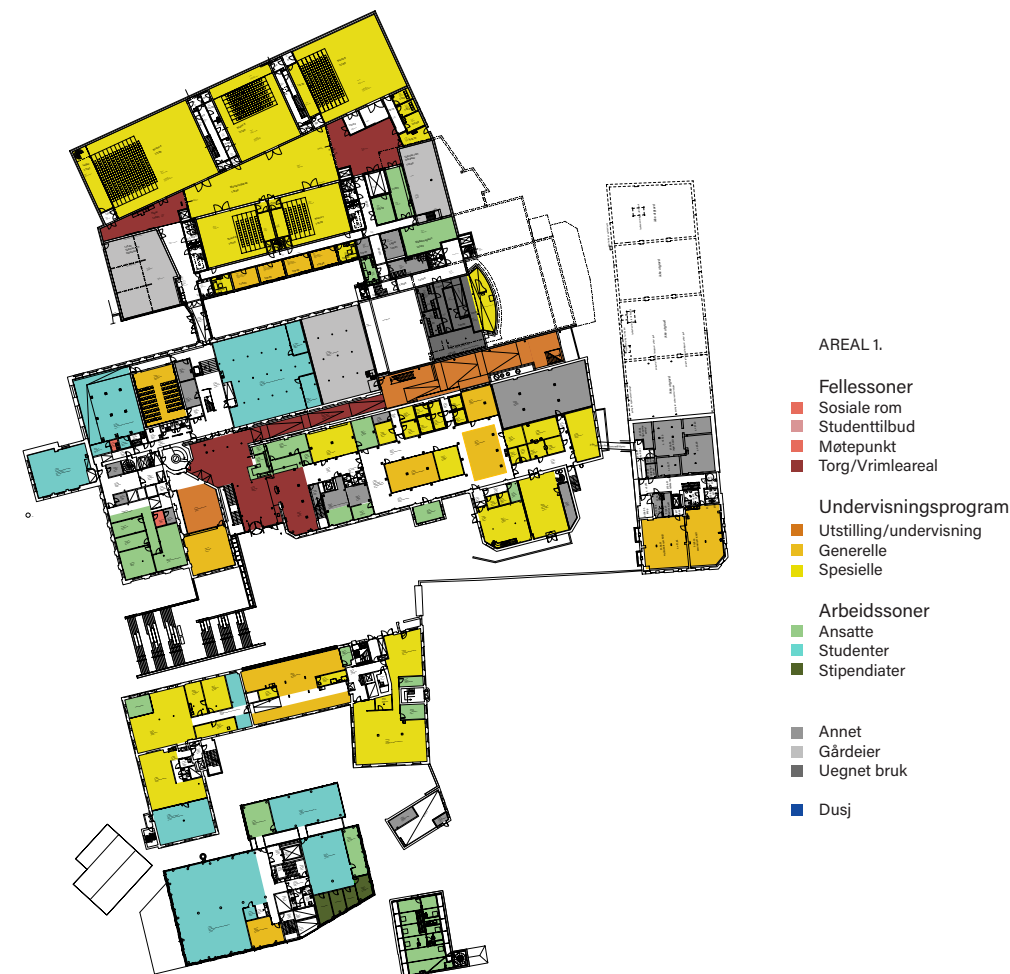
Når vi bruker fargepaletten på planene, vil det gi en større forståelse av sammenhenger og KHIOs egenart. Mønstre, utfordringer og sammenhenger trer tydeligere frem på oversiktsplanene.

Arbeidssoner
Ansatte
Stipendiater
Studenter

Undervisningsrom
Undervisningsrom spesielle
Undervisningsrom generelle
Utstilling/Undervisning

Fellessoner
Sosiale rom
Studenttilbud

Annet

I vedlegg G er en fullstendig oversikt arealkategoriene i alle etasjer.

5 Hvem bruker KHiO

KHiO blir i dag brukt av ansatte og studenter med tilknytning til studieprogram og organisasjonen KHiO. Ansatte kan grovt deles inn i fagansatte, doktorgradsstipendiater og seksjonsansatte, mens studenter kan deles inn etter studieprogram, samt nivå på utdannelsen (årsstudium, bachelor eller master). Den komplekse brukergruppen som representeres hos KHiO har ulike behov og ulik bruk av bygningsmassen. Allikevel har kartleggingsaktivitetene gjort det tydelig at det er flere fellestrekk i bruk. Basert på dette er det utarbeidet fem brukerprofiler som representerer brukerne av KHiO i dag. For en nærmere beskrivelse av de ulike avdelingene og seksjonene, se vedlegg H.

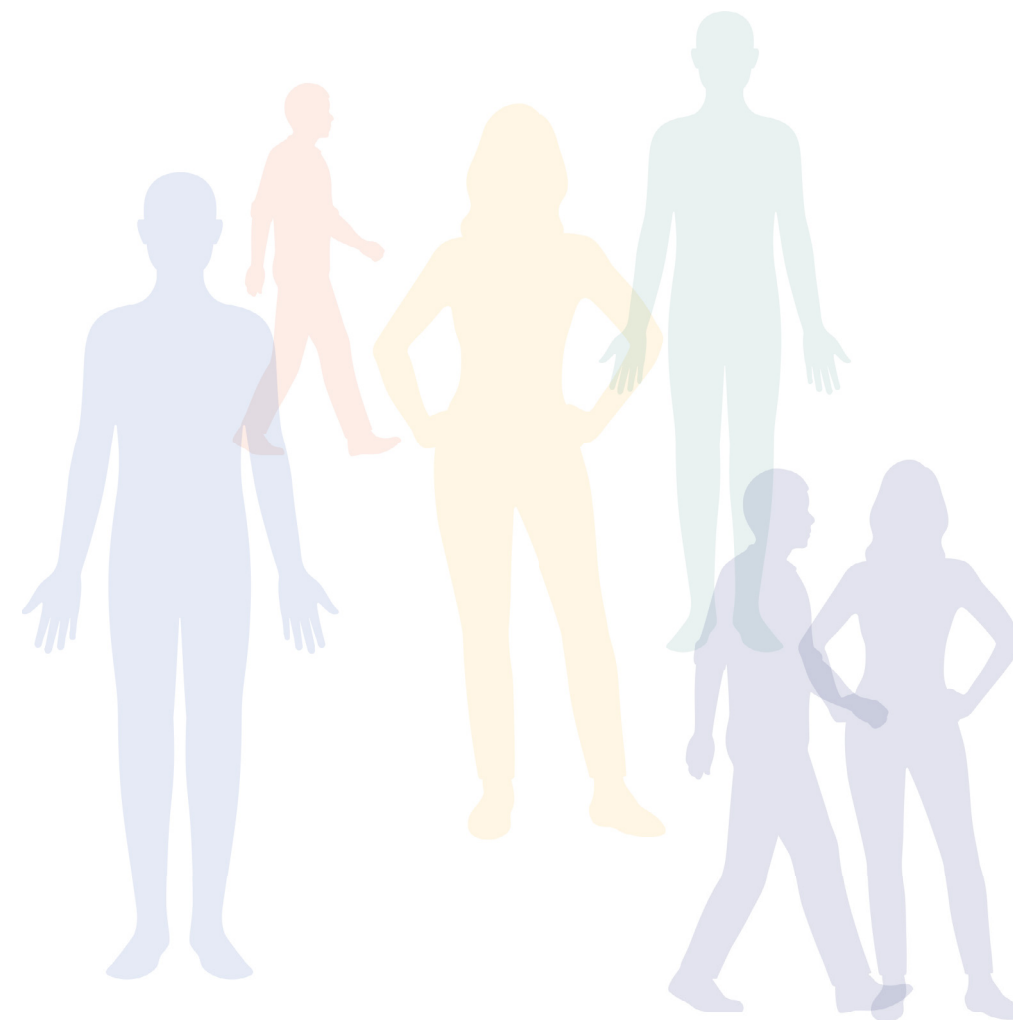
5.1 Brukerprofiler

En brukerprofil er en sammensetning av ulike mål og bruksmønstre som går igjen hos flere brukere. Brukerprofiler benyttes for å forstå hvem man skaper anbefalinger for, og for å treffe bedre med de anbefalingene man gjør. Formålet med å utarbeide profilene har vært å illustrere bruken av dagens bygningsmasse fra et brukerperspektiv. Ved å kategorisere brukerne i brukerprofiler gir det et bilde av den kompleksitet og variasjon KHiO består av.

Brukerprofilene består av tre profiler som representerer studentene, og to som representerer de ansatte:

- Student med individuell kunstnerisk praksis
- Student med individuell kunstnerisk praksis i spesialrom
- Student med samarbeidsorientert praksis
- Ansatt med høy mobilitet
- Ansatt med lav mobilitet

Det er ikke nødvendigvis slik at hver student og ansatt kan plassere seg i en permanent profil, det vil være en naturlig variasjon gjennom skoleåret, og avhenge av undervisning, prosjekter og andre faktorer. Vi kan likevel si at det er disse overordnede fem profilene beskriver hvem som bruker KHiO og hvordan det brukes, og i perioder vil noen av profilene være mer fremtredende på bygget enn andre. Med denne bakgrunnen vil noen av studieprogrammene også være plassert i to av brukerprofilene.

5.2 Student

Det har blitt utarbeidet tre typiske profiler som representerer studentene på KHiO sin bruk av bygningsmassen.

Student med individuell kunstnerisk praksis jobber hovedsakelig på egen arbeidsplass, men deltar i undervisning og kurs

Student med individuell kunstnerisk praksis i spesialrom jobber hovedsakelig med sitt individuelle arbeid i verksted eller i studio/prøvesal/scene/sangrom

Student med samarbeidsorientert praksis jobber hovedsakelig sammen med andre og er i stor grad avhengige av andre for å kunne utføre sitt kunstneriske arbeid

Alle studenter har behov for tett samarbeid med de faglig ansatte som undervisning og veiledning. Studentene er også avhengig av å kunne få veiledning av ansatte i teknisk produksjon, særlig i verkstedene.

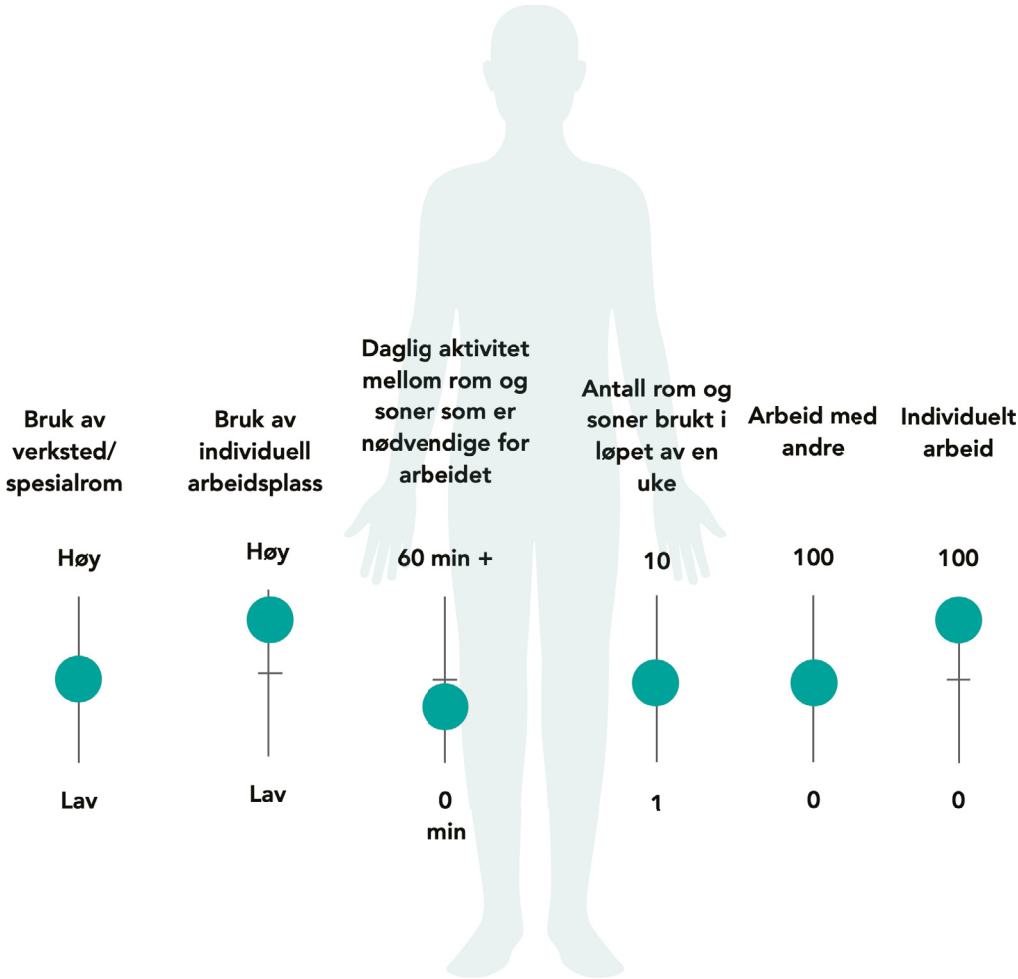
5.2.1 Student med individuell kunstnerisk praksis

Student individuell praksis er en student som hovedsakelig jobber selvstendig med eget kunstnerisk arbeid, og samarbeider kun periodevis og i spesielle sammenhenger. Studentene vil fortsatt ha behov for å samarbeide med undervisere og få veiledning. Det kan være i forlengelse av et kurs eller i forbindelse med en forestilling. Student med individuell praksis har i mindre grad behov for å bruke verksted, og bruker mest individuelt tildelte plasser eller forbeholdte arealer. Studenten deltar i undervisning, og bruker andre rom og soner i forlengelse av det. Det er noe bruk av fellesarealer, som bibliotek og medielab etter prosjekt og individuelt ønske og/eller behov.

Basert på innspill fra workshop, kan vi plassere følgende utdanningsretninger på KHiO under denne brukerprofilen.

- Bachelor i billedkunst
- Master i billedkunst
- Master i kunst og offentlige rom
- Bachelor i grafisk design og illustrasjon
- Master i design
- Årsstudium i opera
- Master i opera

Studenter og ansatte ved utdanningene i billedkunst understreker at de ønsker bedre tilgang på verksteder, og at plasseringen representerer dagens situasjon, men ikke ønskelig framtidsscenario. Denne gruppen ønsker betydelig bedre tilgang til verksted for studentene. Se mer under kapittel 8 om utfordringer med dagens bygg og bruk.

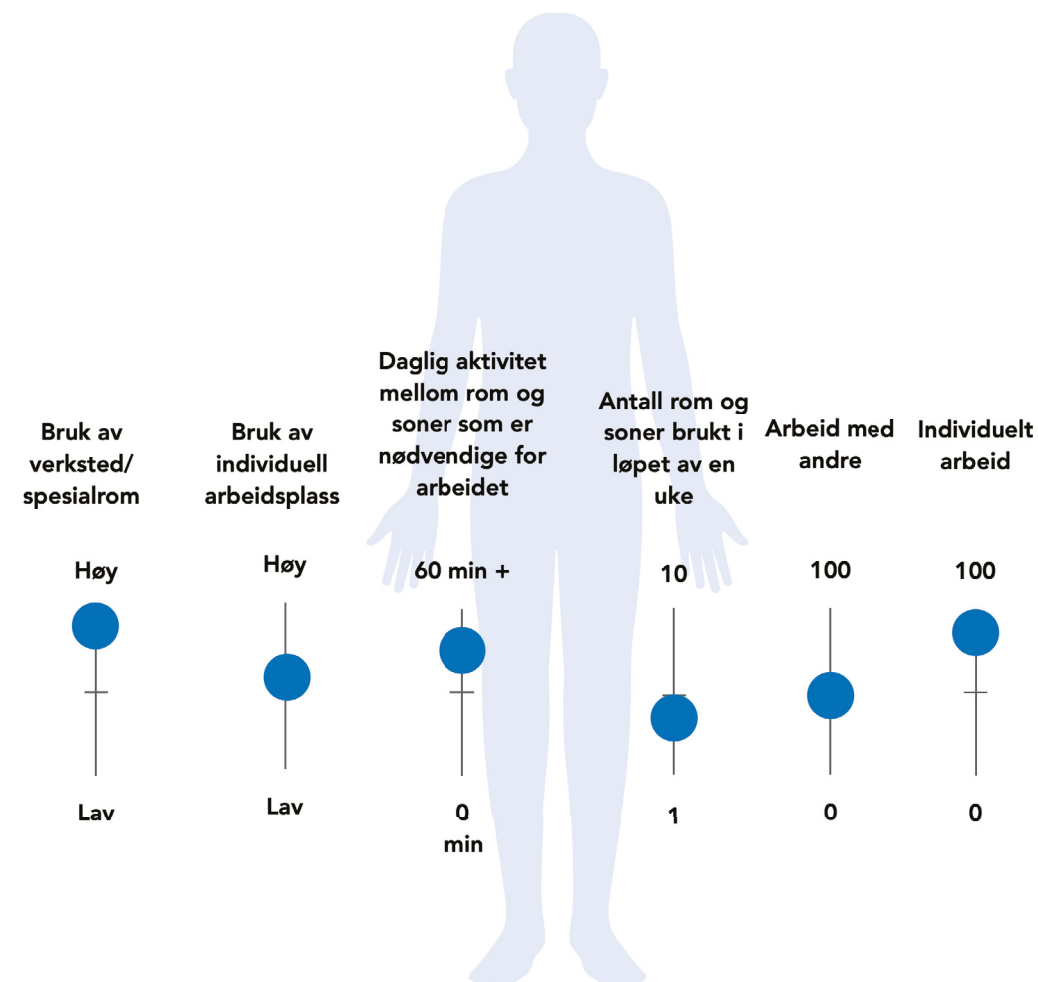
5.2.2 Student med individuell kunstnerisk praksis i spesialrom

Student med individuell kunstnerisk spesialrompraksis har mange av de samme karakteristikkene som student med individuell praksis. Hovedforskjellen ligger i at studentene er helt avhengig av verksteder eller spesialrom for å utføre det kunstneriske arbeidet. Studentene bruker også egen individuell arbeidsplass i tillegg til verksted. Studentene deltar i undervisning, og bruker andre rom og soner i forlengelse av det. Studentene er avhengig av å jobbe sammen med veiledere og undervisere. Det er noe bruk av fellesarealer, som bibliotek og medielab etter prosjekt og individuelt ønske og/eller behov.

Basert på innspill fra workshop, kan vi plassere følgende utdanningsretninger på KHiO under denne brukerprofilen.

- Bachelor i interiørarkitektur og møbeldesign
- Bachelor i kles- og kostymedesign
- Master i design
- Bachelor i medium- og materialbasert kunst – Tekstil, Metall- og smykkekunst, Keramikk, og Grafikk og tegning
- Master i medium- og materialbasert kunst – Tekstil, Metall- og smykkekunst, Keramikk, og Grafikk og tegning
- Bachelor i klassisk ballett
- Bachelor i samtidsdans
- Bachelor i jazzdans
- Master i koreografi
- Master i dans
- Master i teater
- Master i teater – CDPR

Det er et flertall av studieprogrammene ved KHiO som plasserer seg under denne brukerprofilen, og mange kjenner seg igjen i at spesialrom og verksted blir brukt i stor grad, spesielt når man er på skolen. Det var noe uenighet hvorvidt studieprogrammene innen dans skulle plasseres under denne profilen, eller under student med mer samarbeidsorientert praksis. Det vil trolig være opp til den enkelte å selv definere seg selv som det ene eller det andre. Hovedutfordringen med plasseringen for dans, er at det er et selvstendig studium der man ofte jobber i grupper med andre, men da side om side, i større grad enn direkte samarbeid.

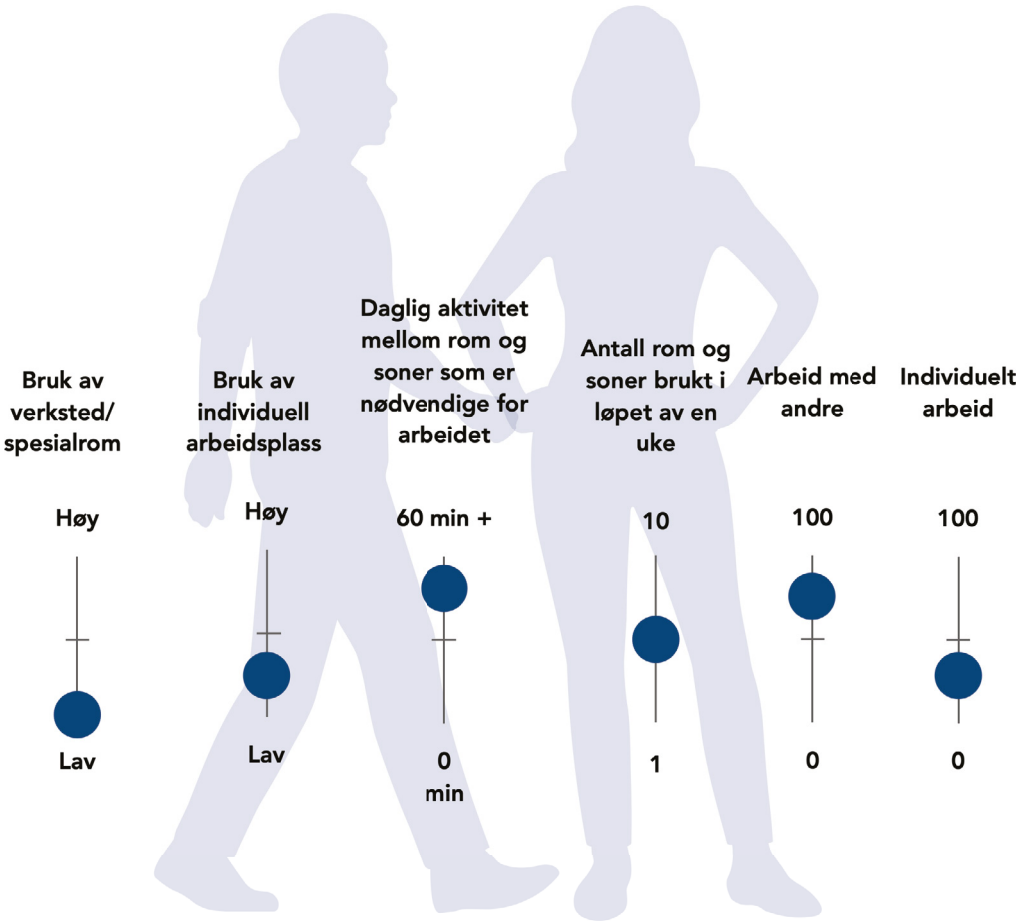

5.2.3 Student med samarbeidsorientert praksis

Student med samarbeidsorientert praksis er en student som i stor grad jobber sammen med andre som en del av det kunstneriske arbeidet. Det er også individuelt arbeid som en del av studiet, men dette arbeidet gjøres ofte i grupper eller som en del av undervisning. Samarbeidet er sammen med både medstudenter og undervisere. Det individuelle arbeidet foregår ofte som selvstendige øvinger. Student med samarbeidsorientert praksis bruker store deler av sin dag i scener, studio og prøvesaler.

Basert på innspill fra workshop, kan vi plassere følgende utdanningsretninger på KHiO under denne brukerprofilen.

- Bachelor i klassisk ballett
- Bachelor i samtidsdans
- Bachelor i jazzdans
- Master i koreografi
- Master i dans
- Bachelor i skuespillerfag
- Bachelor i regi
- Master i PPU

5.3 Ansatt

Det har blitt utarbeidet to profiler som beskriver de ansattes bruk av KHiO. Den ene profilen jobber mer selvstendig og har høyere grad av tradisjonelt kontorarbeid, mens den andre jobber mer aktivt ut mot studentene og bruker ofte andre steder enn sin individuelle arbeidsplass til å gjennomføre arbeidet.

Vi har valgt å bruke mobilitet som det sentrale kjennetegnet for ansatte ved KHiO. Det er for å svare til prosjektets ønske om å se på arealbruk på campus. I den forbindelse er mobilitet en viktig variabel som sier noe om hvor mye man beveger seg i løpet av dagen, og til hvilken grad arbeidsoppgaver og andre aktiviteter kan gjennomføres på ulike steder, og om dette blir gjort i dag.

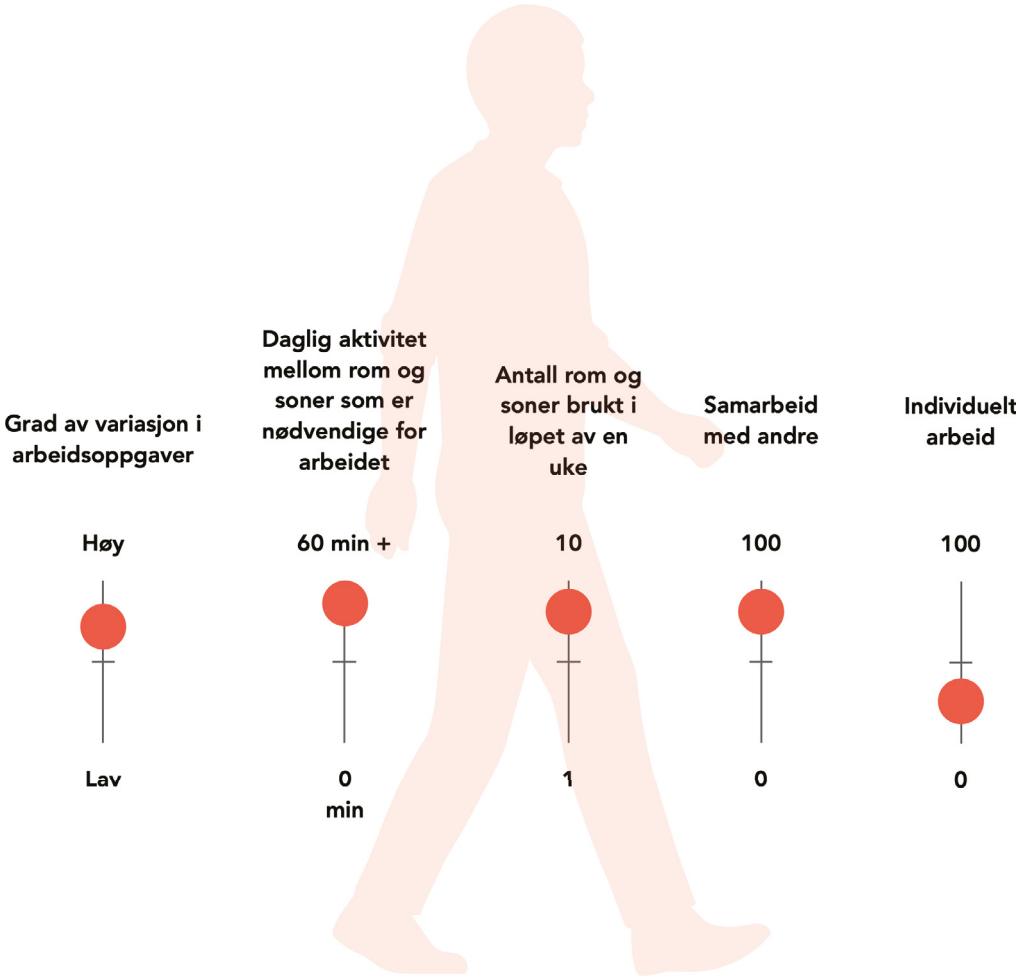
Flere ansatte trekker frem at de har en variert hverdag som i perioder kan være høyt preget av utadvendt arbeid og samarbeid, mens man i andre perioder jobber mer selvstendig med eksempelvis saksbehandling eller planleggingsarbeid. Av den grunn kan det være vanskelig å plassere seg i én av de to brukerprofilene, de ansatte er derfor ikke utelukkende innunder den ene eller den andre profilen. Generelt kan det påpekes at noen av seksjonene vil gå igjen i begge profiler, da de har ulike stillinger tilknyttet seksjonen.

5.3.1 Ansatt med høy mobilitet

En typisk ansatt med høy mobilitet bruker store deler av arbeidsdagen på å bevege seg mellom rom og soner, og jobber i gjennomsnitt mer sammen med andre enn selvstendig. Det kan dreie seg om samarbeid med kolleger eller kontakt med studenter som en del av veiledning og undervisning.

På KHiO finner vi ansatte under denne profilen hos både faglig ansatte og seksjonsansatte. De ansatte selv oppgir at følgende ansattgrupper kan plasseres under denne brukerprofilen:

- Drift
- IT
- Renhold
- Doktorgradsstipendiater
- Teknisk produksjon, scenekunst
- Gjeste/timeforelesere
- Ledelse
- Faglig ansatte, visuelle fag
- Faglig ansatte, scenefag
- Programkoordinatorer

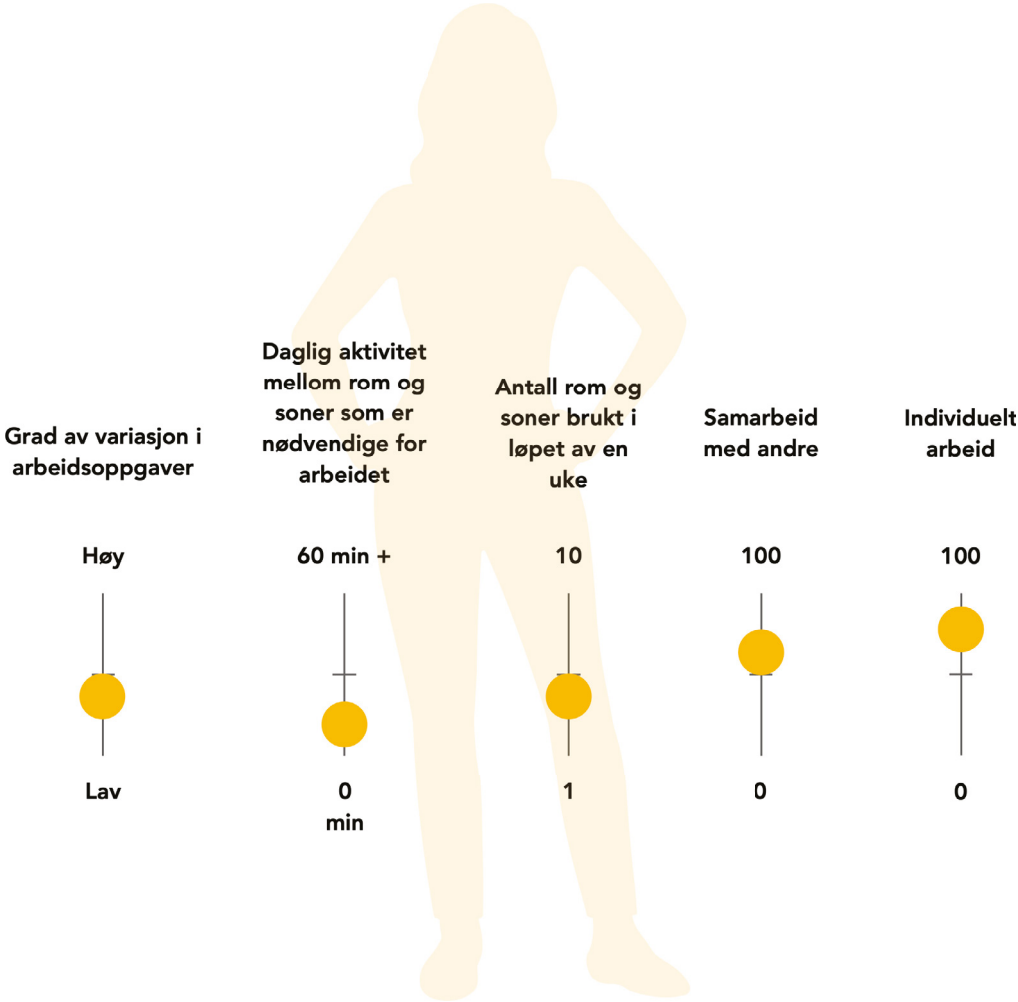

5.3.2 Ansatt med lav mobilitet

Ansatte med lavere mobilitet tilbringer større deler av arbeidsdagen til selvstendig arbeid, selv om også disse samarbeider med kolleger og studenter. Den ansatte har gjerne høyere grad av selvstendig konsentrasjonsarbeid, og er noe mer avhengig av en stasjonær arbeidsplass og trenger full tilgang til utstyr i sin arbeidshverdag. Den ansatte er i bevegelse i løpet av en dag og en uke, men beveger seg gjerne mellom færre rom og soner enn ansatte med høy mobilitet.

Følgende ansatte ved KHiO kan passe under denne profilen:

- Teknisk produksjon, visuelle fag
- Teknisk produksjon, scenekunst
- Studier, forskning og formidling
- HR
- Virksomhetsstyring
- IT
- Drift
- Programkoordinatorer

6 Hvordan brukes KHiO

Bruken av KHiO baseres i stor grad på at høgskolen skal fungere som studie- og arbeidsplass for studenter og ansatte. KHiO skal kunne brukes til både undervisning og selvstendig studiearbeid, og som arbeidsplass for faglig ansatte og seksjonsansatte som både jobber med drift av bygningsmassen, studieprogrammene og organisasjonen KHiO. Som tidligere nevnt, er også bruken av KHiO basert på tilgangen av spesialrom som kreves av de ulike studieprogrammene.

6.1 Eierskap til tildelte områder

På et overordnet nivå ser vi at studenter og ansatte bruker rom og soner på relativt samme vis. De fleste har noen rom og soner de forholder seg til i løpet av en dag, en uke, og et år, selv om disse varierer blant studieprogrammene og de ansatte. Fra kartleggingen kommer det frem at de fleste føler et visst eierskap til et område på skolen eller visse rom og soner. I alle tilfeller dreier dette seg om forhåndstildelte områder, som at teaterstudentene oppholder seg mest i scenen de har blitt tildelt for året gjennom produksjonsplan for scener, eller at keramikkstudentene oppholder seg mest i området som er tilegnet keramikk.

Vi ser også at studenter og ansatte gjerne bruker tildelte områder til flere av aktivitetene de gjør som en del av studie- eller arbeidshverdagen. Studentarbeidsplassene for kunst og håndverk og kunstakademiet, kan eksempelvis brukes til både undervisning av større studentgrupper, veiledning mellom ansatt og student på både gruppe- og individnivå, og som selvstendig arbeidsplass for studenten til å utøve arbeid av varierende konsentrasjonsnivå (lav, middels og høyt). Det samme gjelder verksted på visuell side, og spesialrommene på scenekunst, herunder prøvesaler, studioer, scener og sangrom. Sangrommene som i all hovedsak brukes av opera (som har førsteprioritet), kan også brukes av teaterstudenter, men brukes da på en annen måte, gjerne til å øve manus på egenhånd.

6.2 Bruk av spesielle undervisningsrom

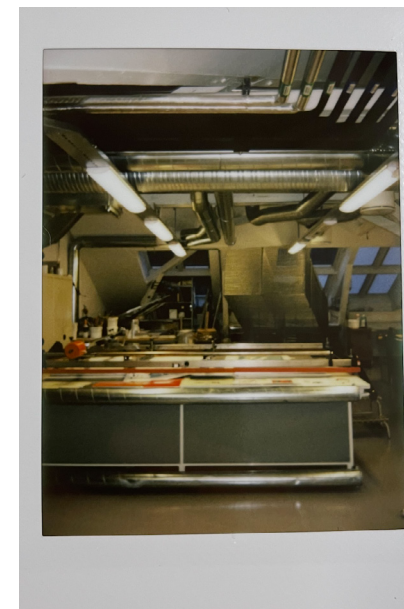
De spesielle undervisningsrommene er et av de viktigste særtrekkene ved KHiO. Spesialrommene blir her definert som rom med en utforming som legger føring for bruken, som scenene på scenekunstsiden, og verkstedene på visuell side. I dag blir mange av spesialrommene brukt til formålet, det betyr at studenter og ansatte eksempelvis bruker tekstilverksted til å arbeide med tekstil, og metallverkstedet til å arbeide med metall. Spesialrommene brukes til alt fra individuelt arbeid, som øving eller lignende, til gruppeundervisning og individuell veiledning. Sistnevnte er en aktivitet som ikke alltid krever spesialrom, men i mange tilfeller vil det være behov for det. Spesielt dersom man skal veilede på noe som studenten trenger spesialrommet for å utføre, særlig knyttet til scenefagene er dette viktig.

Samtidig benyttes, som nevnt, mange av spesialrommene også til andre aktiviteter som ikke nødvendigvis passer rommet. For masterstudentene i teater har blant annet dette ført til at de har teoretisk undervisning i scener uten dagslys, når det ikke har vært behov for spsialelementene til scenene i akkurat denne undervisningen. Dette kan være følger av plassmangel eller en tanke om å bruke rommene man har «eierskap til» (blitt tildelt i produksjonsplan), selv når de ikke nødvendigvis passer formålet. Videre kan det dreie seg om at det er lite fleksibilitet i romreservasjoner, og at rom bookes tidlig og blir låst. Dette fører til en hverdag der ansatte må booke det som er ledig, dersom de ikke har planlagt for et spesielt rom og booket det i god tid i forveien.

Vi ser også at noen av spesialrommene kan passe et studieprogram utmerket, men at det kan for andre passer mindre godt. Studentene på danseprogrammene har eksempelvis andre krav til prøvesaler, scener og studio enn teaterstudentene og operastudentene. Dette dreier seg i all hovedsak forskjeller i behov for gulv kvalitet, og lys- og lydforhold for disse ulike gruppene. Det samme gjelder naturligvis på visuell side, der eksempelvis de ulike retningene på kunst og håndverk har ulike behov for verkstedene. Metallstudentene kan naturlig ikke utøve sin praksis i tekstilverkstedet, som eksempel.

For flertallet av studentene ved KHiO fungerer de spesielle undervisningsrommene som den viktigste arbeidsplassen på skolen, ved at det er enkelte aktiviteter som krever disse, og ikke kan utføres i andre rom eller utenfor campus. For studentene ved Kunstakademiet, er den individuelle studentarbeidsplassen mer viktig i dag, selv om også denne gruppen ønsker å ha tilgang til spesialrom ved behov, som eksempelvis verksted. Bruken av spesialrommene for denne gruppen vil da være mer periodebasert i forbindelse med prosjekt, enn et fast tilholdssted gjennom hele utdanningsløpet, slik som for eksempel kunst og håndverk.

Både studenter og ansatte, særlig fagansatte, at det er ønske om å kunne bruke de spesielle undervisningsrommene mer på tvers i fremtiden enn i dag. Dette gjelder spesielt verkstedene på visuell side. I forlengelse av dette savner ansatte og studenter bedre tilgang på verkstedene, at det tilbys flere kurs og at verkstedene er høyere bemannet. Da ville trolig bruken sett annerledes ut enn i dag, med mer tverrfaglig bruk.

6.3 Bruk av fellesområder

Bruk av fellesområder inkluderer her bibliotek, kantine, medielab og uteområder. Bruken av disse områdene varierer mellom studieprogram og mellom ansatte. Noen har sin arbeidsplass i disse områdene (bibliotek), og bruker dermed disse områdene i større grad enn andre. For biblioteket viser funn at områdene som ikke krever booking stort sett er i bruk, men det varierer noe for mange som bruker det. Mange studenter trekker frem at de bruker biblioteket til å hente ut litteratur eller noter (opera), men få oppgir at de sitter lengre perioder her. Kantinen blir også brukt av mange i løpet av en dag, men det er få som oppgir at de sitter her over lengre tid. For kantinen er det også en utfordring at noen har lang vei for å komme seg dit. Medielaben brukes til en viss grad av studenter og ansatte til undervisning og til å jobbe på pc, men flere av fasilitetene i dette området er utdatert. I dag er det få som føler eierskap til medielab, og de åpne områdene her er ikke mye i bruk av verken studenter eller ansatte. Fellesområdene brukes også i perioder til utstillinger (eksaminering) eller forestillinger. Mange studenter og ansatte er veldig tilfredse med tilgangen på uteområder i trapp og langs Akerselva, og disse områdene blir mye brukt når været tillater det. Det dreier seg i hovedsak om bruk av uteområdene til lunsj og sosiale pauser. Samtidig er det store uteområder som i dag ikke er tilrettelagt for langvarig opphold, noe som med fordel kan utbedres i fremtiden.

6.4 Bruk av reserverbare arealer

20

Utover den spontane bruken av tildelte områder, brukes reserverbare rom til alt fra møter til individuelt arbeid og undervisning. TimeEdit og monitor kan si noe om hvor mye rommene blir brukt, men hva rommene brukes til er bedre forstått ved å se til møter og gåturer med studenter og ansatte. På lik linje som spesialrom (der noen også er reserverbare), varierer bruken av rommene og det er ikke alltid bruken samsvarer til rommets formål. I noen tilfeller brukes spesialrom til aktiviteter som ikke krever spesialfunksjoner i det hele tatt, som teoretisk undervisning, men i andre tilfeller må studenter og ansatte benytte rom som er mer tilrettelagt for teoretisk undervisning (grupperom, seminarrom) når man egentlig burde hatt tilgang på spesialfunksjoner.

6.5 Bruk av ansattarealer

21

De ansatte bruker sine tildelte ansattarealer til arbeidsoppgaver som krever både konsentrasjon og samhandling. De bruker typisk åpne landskap til selvstendig arbeid, og kan utføre arbeid som krever både lav og høy konsentrasjon, da det er et lavt lydnivå i arbeidsområdene. Sistnevnte gjelder ikke for seksjonsansatte med arbeidsplass i resepsjon og servicesenteret, der lydnivået er høyt. Det gjelder heller ikke ansatte på design, som har et åpent arbeidsplassområde der det kan være vanskelig å skjerme seg fra støy. Av den grunn velger flere fagansatte på design å gjøre konsentrasjonsarbeid hjemmefra. Dette gjelder nok også for flere fagansatte på andre studieprogram. Ansatte som har cellekontor, bruker egne kontorer til mange av de samme oppgave som ansatte i åpne landskap bruker flere ulike rom på. Stillerom og møterom blir brukt til møter med både interne og eksterne. Det er en rekke utfordringer med dagens ansattareal, se kapittel 7 om utfordringer i dagens løsning.

Bilde: Flerfunksjonelt hjørnerom i bygg 3

6.6 Reservasjoner og arealbruk

Covid-19 situasjonen har gjort det utfordrende å hevde at monitorundersøkelsen gir et nøyaktig bilde av fremtidig bruk. Samtidig ble undersøkelsen gjennomført i en periode hvor det var gjenåpning i samfunnet. Av den grunn kan ikke funnene avskrives helt, og resultatene peker på noen viktige momenter i arealbruken. Tall fra reservasjoner i TimeEdit har sin svakhet i at de ikke viser sammenheng mellom rom som er reservert og rom som faktisk er i bruk. Basert på erfaringer fra andre høyskoler og tilbakemeldinger fra deltakere i kartlegging er det en del overbooking, for å sikre seg arealer. Reservasjonene gjøres gjerne lenge før studieåret har startet, selv uten at man har full oversikt over hvordan studieåret kommer til å utvikle seg. Det er vanskelig å forutsi hvordan studieåret utvikler seg for studentene og i forhold til hvilken retning studentene ønsker å ta. Flere etterlyser muligheten for å være mer spontane i hvilke rom og soner som kan tas i bruk, og at man underveis i semesteret kan booke arealer etter oppståtte ønsker og behov.

6.6.1 Undervisningsarealer

I uke 46 hvor også monitor pågikk kan vi sammenligne reservert rom og faktisk bruk. Her fokuserer vi på undervisningsrommene. Som eksempel var Teorirommet reservert 91% av tiden. Telling i samme periode viste at rommet kun var i bruk 32% av tiden. Dette kan være tegn på feil reservering av rom.

Auditoriet kommer høyt opp på listen over mest brukte undervisningsrom i monitor-rapporten, det var i bruk 55% av tiden, men reservert 89% av tiden. Det er tydelig at rommene har en betydelig høyere reservasjonsgrad enn bruksgrad.

Dette kan komme av flere ting, og som vi har vært inne på er en del knyttet til at pandemien har endret måten KHiO er benyttet på, uten at planlagt bruk har endret seg. Det kan også komme av et behov for å sikre seg undervisningsrom, eller kompliserte måter å endre reservasjoner når endringer oppstår.

Grupperom

Gjennomsnittlig reservasjonslengde for grupperommene ligger på 2-3 timer. Noen av rommene, som Bibliotek grupperom 1 og Kunstfag grupperom 2 har lengre reservasjoner med en snitt tid på rundt 4-5 timer, mens Scene grupperom 1, 2, 3 og 5 har kortere reservasjoner på rundt 2 timer. Hvor stor del av tiden grupperommene er reservert varierer også, og ligger på i snitt 35%-50% av tiden. I perioden hvor monitor ble gjennomført var for eksempel Kunstfag grupperom 2 reservert 63% av tiden, mens faktisk bruk lå på 22%. Scenekunst grupperom 3 hadde derimot høyere bruk enn reservasjon, med reservasjoner 26% av tiden, men faktisk bruk 34% av tiden.

6.6.2 Arbeidsplasser

Ansattarbeidsplasser

For ansatte ble det registrert målinger ved en stor andel arbeidsplasser, både i enkeltkontor og i åpne landskap. Totalt var 123 arbeidsplasser med i monitorundersøkelsen. Ved disse 123 arbeidsplassene var det i snitt 23% tilstedeværelse i denne perioden, og på et maksimalt nivå 43% samtidig tilstedeværelse. Dette er sterkt knyttet til måten ansatte arbeider på, som beskrevet over. Ved at arbeidsdagen for de fleste består av en variert arbeidsform og arbeidssted. De faglige er ofte ute i undervisning eller kontakt med studenter, mens seksjonsansatte kanskje er i et verksted, i møter med andre eller lignende aktiviteter.

Stipendiatarbeidsplasser

For stipendiatene så gjennomsnittet likt ut som for de øvrige ansatte, med 23% tilstedeværelse. Maksimal tilstedeværelse var 60%. Som følge av at stipendiatkontorene er spredt ut i arealene og ofte plassert noe utilgjengelig, ble kun 10 av plassene inkludert. På én av disse plassene kunne renholder informere at stipendiaten ikke ville være tilbake før høsten 2022, og derfor ville stå tomt i denne perioden.

6.6.3 Spesielle undervisningsrom

I de spesielle undervisningsrommene har vi delt inn i verksteder, studio og scener, og sangrom.

Verksteder

For verkstedene var det stor variasjon i hvor mye de var i bruk den aktuelle uken. Det er viktig å påpeke at bruk av verkstedene kan gå i perioder, hvor noen blir bruk mer enn andre. Dette fanges ikke direkte opp av monitor-dataen, men har kommet frem i andre kartlegginger med ansatte. I monitorundersøkelsen var totalt 15 verksteder en del av kartleggingen. Maksimalt var det 87% av verkstedene som var i bruk på ett tidspunkt.

Mest brukte verksted er keramikkverksted (90 % i bruk), Stofftrykk (89 %), benkeverksted (88% av tiden) og Søm/Modell (86 %). Bakgrunnen for at disse verkstedene blir brukt mer enn andre kan dreie seg om tilgjengelighet (tilgang på kurs, opplæring, verksmestere), trender i kunsten, god kommunikasjon rundt tilgang og åpenheten til verkstedene. For eksempel Keramikkverkstedet og benkeverkstedet som er åpent tilgjengelig, hvor det ikke er behov for ekstra tilganger. Dette gjør at disse også brukes som et samlingssted.

Bilde: Søm/Modell verksted

Studentarbeidsplasser

For studentarbeidsplassene var 362 arbeidsplasser med i monitorundersøkelsen, dette inkludert et utvalg atelier. I gjennomsnitt var studentarbeidsplassene i bruk 21% av tiden, og maks tilstedeværende var ikke mye høyere, med 29%. Det ble bemerket at studentene ofte også kommer til skolen på kveldstid, og at det var et økende antall tilstedeværende ut over dagen. På samme måte som for ansatte, er det ikke et formål i seg selv at studentene skal sitte ved den individuelle plassen 100%. Mye aktivitet skal også foregå i generelle og spesielle undervisningsrom, i kurs eller lignende aktiviteter.

Møterom og stillerom for ansatte

I undersøkelsen ble 9 møterom og stillerom inkludert. Disse hadde en snitt utnyttelse på 28%, og en maksimal samtidig utnyttelse på 56%. Ved de fleste tellinger, unntatt fire var minimum ett møterom eller stillerom i bruk. Det tyder på at de er attraktive. Samtidig sto det til enhver tid minst fire møterom ledig.

Sveiseverksted (2 %) og Romlab (0 %) er minst i bruk. Bakgrunnen for dette kan være samme som for hvorfor noen blir mer brukt. Sveiseverksted krever opplæring og mer oppfølging enn andre verksted. Romlab har blitt meldt brukes mye i perioder, men står også tom store deler av tiden. Kan det være muligheter for sambruk for noe som har behov i andre perioder?

Studio

I studioene ser vi at reservasjonsgraden for studioene ligger mellom 23% – 78%, med hovedvekt rundt 55% - 60%. Reservasjonene består av mange korte reservasjoner på 1 – 4 timer. Reservasjonsmåten gir fleksibilitet til tilpasninger, og gjør det tydelig når det er ledige rom tilgjengelig. Dette er verdsatt og påpekt som viktig for at studenter, stipendiater og ansatte som skal kunne blant annet trene på koreografi, strekke ut, teste konsepter for forskning, og planlegge undervisning. Studentene på dans, teater og opera har stort sett ikke studentarbeidsplasser, og studioene blir studentarbeidsplassene når de ikke er reservert til annet bruk. I monitorundersøkelsen ble bruken på studio 10 og loftet 1 og 2 sett på. Studio 10 var i bruk 30% av tiden, mens loftet 2 var i bruk 34% av tiden og loftet 1 i bruk 54% av tiden.

6.6.4 Fellesarealer

Scene

Scenene benyttes av flere av scenefagene, særlig teater og dans. Scenene har ulike kvaliteter for de ulike gruppene. De benyttes i hovedsak til utøvende undervisning, men ved plassmangel også til teoretisk undervisning.

I monitorundersøkelsen var scene 1-8 inkludert. Mest brukt var tydelig scene 7 med 70% bruk. Scene 2 var aldri i bruk i perioden undersøkelsen pågikk. De resterende scenene var i bruk mellom 30-57% av tiden. I undersøkelsen var en scene i bruk når det var en eller flere personer til stede, det ble ikke registrert hvorvidt scenene hadde tegn til bruk i seg, eksempelvis rekvisitter eller lignende.

Sangrom

Sangrommene hadde ganske ulik bruk i perioden monitorundersøkelsen ble gjennomført. Sangrom 5 hadde høyest utnyttelse ved å være i bruk 55% av tiden, mens sangrom 9 kun var i bruk 2% av tiden. Sangrom 1-3 var ikke med i monitorundersøkelsen, da disse er reserverbare rom. Sangrommene er et viktig element av utdanningen til operastudentene. Den varierte bruken kan være tegn på at noen av rommene er mer populære enn andre, eller at man var inne i en periode i studieløpet hvor sangrom ikke var i bruk så hyppig som ellers.

Kantine

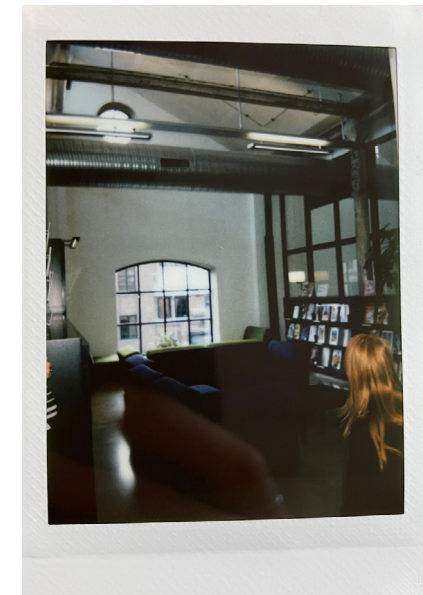
Kantinen var i bruk i 88% av tiden, gjennomsnittlig tilstedeværende var 10 og maks tilstedeværende var 42 personer. Kantinen brukes av både ansatte og studenter, men det har kommet frem at mange opplever denne som for lang unna for å kunne passe inn i travle dager. Av estimert 837 antall faste brukere av bygget (2021), kunne man tenkt en høyere utnyttelse av kantinen, og mulig en tilrettelegging av flere bespisningsarealer for å passe det store komplekset.

Savnet etter kantinen i Vrímle er illustrert gjennom dette fotografiet.

Bibliotek

Biblioteket trekkes frem som et populært sted i gåturene. Ser vi på brukskartleggingen for biblioteket ser man at det er ofte i bruk, men at det er få til stede, sammenlignet med kapasiteten på sitteplasser. Maksimalt så man 5 tilstedeværende, unntatt bibliotekansatte, og i snitt lå dette tallet på 3. Dette kan knyttes til både lav tilstedeværelse generelt på huset grunnet covid-19, men det kan også være verdt å gå nærmere inn på hvilke arealer som bør tilbys i biblioteket for å være godt tilpasset studieretningene.

7 Brukskvalitet

For å forstå byggets brukskvalitet og tilpasningsdyktighet er det flere elementer som må vurderes. Byggets egnethet i forhold til bruk og byggets tilstand har blitt vurdert i den innledende kartleggingen.

Bygningsmassen på cirka 40 000 kvm består av:

- Byggetrinn 1: Tre bygg fra 2003
- Byggetrinn 2: Bygget i perioden 1841 – 1916 (tidligere industri), ombygget i 2010.
- Byggetrinn 3: Lagerbygg fra 1916, ombygget i 2012-17.

7.1 Byggets egnethet i forhold til bruk

25

Kunsthøgskolen i Oslo (KHIO) har en meget god plassering i byen i den gamle Seilduksfabrikken ved Akerselva.

Skoleanlegget består av gamle bygninger transformert fra fabrikk/lager til skole i tillegg til nybygg. Skoleanlegget er tilpasset KHIOs behov samtidig som den arkitektoniske egenarten og særpreget er bevart. Den historiske bygningsmasse gir varierte romforløp og spennende løsninger, men også kompliserte tilpasninger. Det er mange spesialbygde og påkostede rom (verksteder/scener/studio) som er lite egnet til flerbruk, dette gjøre en arealeffektivisering vanskeligere.

Det vurderes at også i et bærekraftperspektiv at det er hensiktsmessig å videreutvikle anlegget til samme type formål. Ved å optimalisere arealer og gjøre nødvendige tilpasninger, kan man løse dagens utfordringer og møte morgendagens behov. Oversikt over muligheter og utfordringer, ligger i vedlegg I.

7.2 Tilstand

Det er gjort en svært overordnet vurdering av tilstand, basert på visuell befaring i desember 2021. Når det gjelder bygningsmassen vil det si overflater. For det som er under overflaten vises til grundige vurderinger gjennomført av gårdeier i 2010.

De gamle byggene er dimensjonert for store laster med mange slanke søyler, og yttervegger av tegl, med dekker av trebjelkelag. Byggene ligger tett på Akerselva, og er derfor i et flomutsatt område. For kulturminne oppfordres det til å bevare flotte detaljer i søyler og dragere innvendig.

Alle byggene har vanntåkeanlegg og/eller sprinkling. Branntegninger fra 2016 foreligger hos gårdeier. I en videreutvikling må det sørges for at rømning ivaretas. Basert på utfordrende føringsveier for ventilasjon anbefales det å la tekniske rom forbli urørt.

De elektriske fordelingene er rehabilitert i 2010, inkludert hovedfordeling, og tilstanden på disse er god. Heisene er godt vedlikeholdt. Det er lite dørautomatikk i bygningsmassen.

7.3 Kulturminne

Felt A, B og C har særskilte bestemmelser.
Vernede fasader som vender ut mot glassoverdekket
gårdsrom er å anse som eksteriør.

Felt A: Ikke Spesialområde bevaring, men ligger i «Område med nasjonale kulturminneinteresser

Felt B: Mindre bygningselementer kan adderes, eksisterende trapper, murer, trallebaner, vanninntak, piper ol skal bevares. Opprinnelig materialbruk og detaljering skal i nyttes.

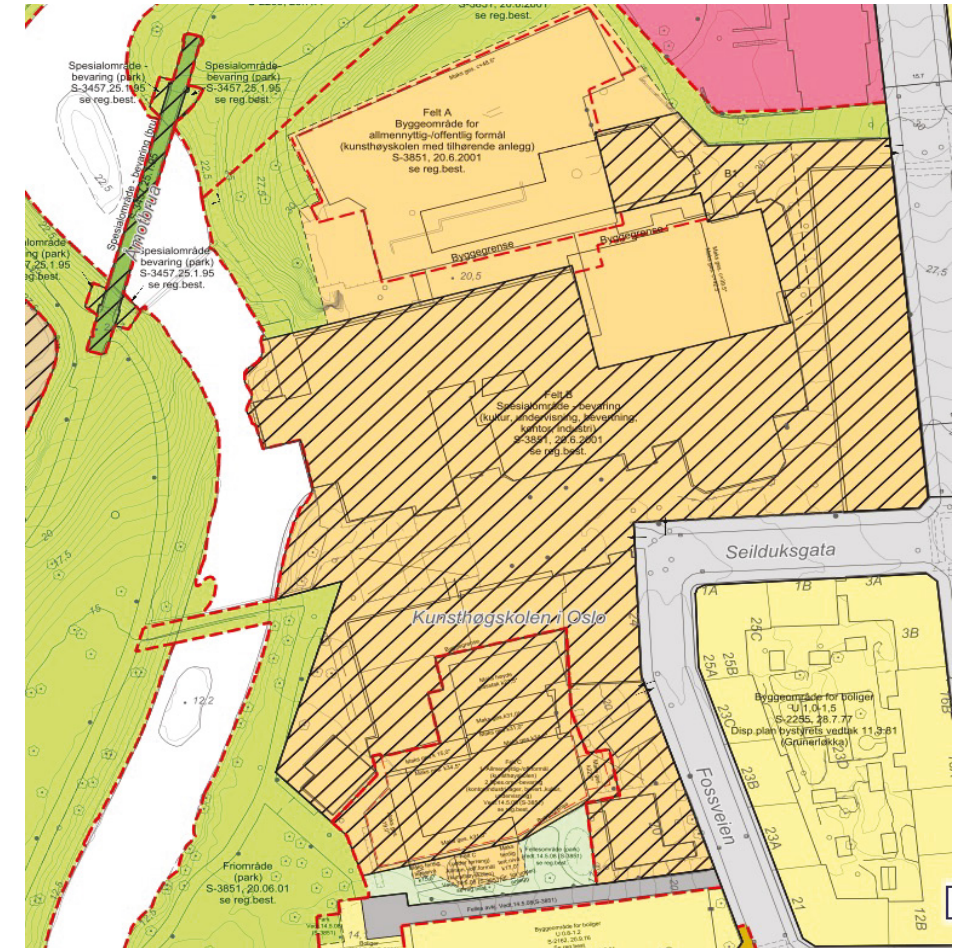
Felt C: BRA ikke overstige 4.500 m2, eks arealer under terreng. I gårdsrommet mellom felt B og felt C, tillates ikke nye bygningselementer utover etablering av én bro

Interiører: Konstruksjoner og bærende elementer bevares, samt direksjonsrommet.

Fasadene som er vernet må ikke endres. Store deler av området er regulert til spesialområde bevaring og det medfører begrensninger på muligheter for ny- og tilbygg.

7.4 Byggets egnethet for ombygging

En grov, overordnet vurdering av byggets egnethet for ombygging som bidrag inn til prosjektets del 2: «Muligheter for arealoptimalisering» følger i vedlegg J. Det presiseres at dette ikke er endelige vurderinger.

Illustrasjon: Fasadene og området er vernet.

8 Utfordringer med dagens bygg og bruk

27

Gjennom kartleggingsaktivitetene har det blitt rapportert om flere utfordringer med dagens bruk av KHiO. Selv om det aktuelle prosjektet har som formål å kartlegge bruk av dagens bygningsmasse, er det nødvendig å belyse problemstillinger som kan ha konsekvenser for dagens bruk. Vi kan eksempelvis tenke oss at rom og områder som er lite brukt, kan være det som følge av at funksjonene er utdatert eller at flertallet av brukerne mangler tilgang. Følgelig betyr ikke nødvendigvis lav bruk et manglende ønske om å bruke rommet.

Det er noen spesifikke fysiske utfordringer i dagens bygg. Arealene bærer preg av en trinnvis utvikling av bygningsmassen, og kan oppleves som et lappetepp. Dette vises også i at noen områder fremstår svært presset på plass, mens andre er uhensiktsmessig romslige. Det er fire selvstendige mindre bygningsvolumer i anlegget som ikke henger fysisk sammen med resten. Disse vil diskuteres i del 2 av leveransen:

Akers Mek – høy grad av verneverdig. Mulig å rådføre seg med Byantikvaren på nytt om potensiale/mulighetsrom for bruk. Også nødvendig med tiltak for skjerming trafikk naboer hvis det legges til rette for festlokale.

Byggetrinn 3.3-3.6 - ombygd lagerbygning mot gaten, nå arbeidssoner for studenter og ansatte KA, galleri og diverse. Deriblant en danse/teater sal uten garderobefasiliteter. KA fordelt på to bygninger uten fysisk forbindelse. Men også aktuell for en større ombygging.

Romlab – En liten bygning og begrenset potensial i bruk. Det er samtidig lite aktuelt med et tilbygg i dette område grunnet strenge vernerestriksjoner i reguleringen pr i dag.

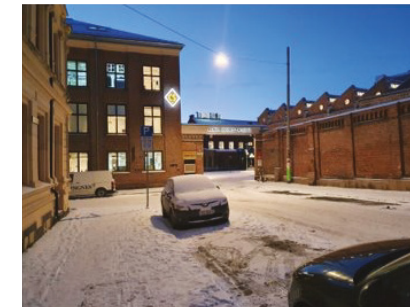
Bygg for IT/Drift/Renhold / Gårdeier – Disse funksjonene er plassert usentralt i anlegget – uheldig? Arbeidsplassene på loftet har begrenset med dagslys. Nær varelevering.

Utvendig oppleves KHiO som en innadrettet og lukket campus, hvor varelevering og teknisk adkomst er det som er vendt ut mot det offentlige rom. Inngangene er godt skjult, og det er utydelig skilting i arealene.

Diskusjonspunkter til del 2:

- Hva skal fasaden mot gaten fortelle?
- Hvordan kan uteområdene aktiviseres og bli en større del av høgskolens arealer?
- Manglende sosiale møteplasser og skjermet pauseområder, for langt til liten kantine. Både studenter og ansatte.
- Det er behov for flere fordypningsrom/stillerom i enkelte områder
- Det mangler fasiliteter for dusj/garderobe for de ansatte på teknisk produksjon (verksted), ansatte på Dans og for øvrige ansatte (velferd)
- Det mangler fasiliteter for dusj/garderobe for studenter ved PPU Dans og teater, og for Master Dans
- Improviserte modulvegger rundt individuelle arbeidsplasser – det savnes et fleksibelt og håndterbart system for inndeling. Skader blant drifts ansatte grunnet flytting av vegger.
- Fasader på byggetrinn i sør ikke tilrettelagt for manuell styring i av solavskjerming og luftemuligheter i arbeidssonene

8.1 Utfordringer identifisert i kartlegging

8.1.1 Tilgang på verksted

Både ansatte og studenter forteller at de ønsker at studentene skal ha større tilgang til verkstedene enn de har i dag. Dette gjelder for de fleste studieprogram. Det er også et ønske om å kunne bruke verksted mer på tvers av studieretninger. En av årsakene til at dette er en utfordring i dag er tilgangen på verksmestere, hvor de fleste har deltidsstilling. Dette gjør det utfordrende å sette opp tilstrekkelig antall kurs, samtidig som verkstedene skal holdes åpne for studentene. Ved lav bemanning, blir studieprogram som har ikke har studiespesifikk verkstedsbruk nedprioritert. For noen verksteder er bemanningen så lav at det for noen har vært utfordrende å få levert arbeidskrav i henhold til studieplanen, dette har blitt ytterligere forsterket de

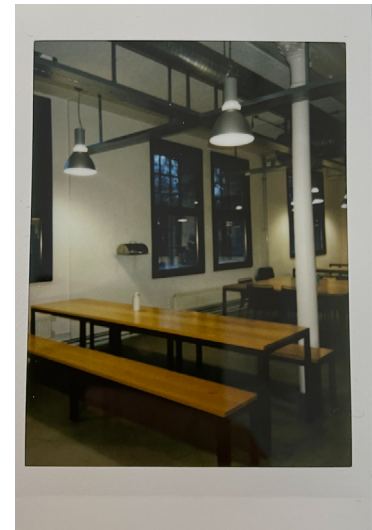
siste årene med Covid-19. Dette grunnet enda færre plasser på kurs og krav om fysisk avstand som gjør det vanskelig med samtidig tilstedeværelse.

8.1.2 Mangel på sosiale soner

Det er stor variasjon på tilgangen til interne sosiale soner. Flere av arbeidsområdene for studenter og for ansatte har egne sosiale soner tett tilknyttet arbeidsplassene, mens andre ikke har dette tilbudet. Stort sett alle presiserer et savn etter felles sosiale møteplasser på skolen. De interne sosiale sonene brukes ofte til å spise lunsj samlet i avdelingen eller seksjonen. For de som ikke har tilgang til en intern sosial sone spises ofte lunsj alene på eget kontor, eller i kantinen. For disse er det viktig å få etablert et sosialt møtested for å kunne treffe kollegaer.

Studentene ved flere studieretninger har laget provisoriske løsninger med møbler de har funnet. Få studieprogram har et fast sosialt område som er tilegnet bruken. Studentene på keramikk har tilgang til et rom som brukes som sosial sone, og er godt fornøyde med det. Kunstakademiet har også en felles sosial sone i kjelleren i bygg 3, men bruker ikke denne i stor grad i dag.

Videre nevner spesielt ansatte og studenter på scenekunst at kantinen er for langt unna til å det blir et naturlig møtested for denne gruppen. De velger ofte å bli værende i Vrimle, garderoben eller for ansatte på eget kontor, spesielt om pausene ikke er lange nok til å bevege seg over i det andre bygget. For danserne har dette også forsterket en allerede vanskelig matkultur, og for ansatte på teater og opera skapt en kultur hvor man ofte spiser alene.

8.1.3 Tilgang på dagslys i undervisning

For scenefagene er det ofte at klassene får tildelt et fast rom for teoretisk og praktisk undervisning, samt for individuelle øvinger. For noen grupper fører dette til at de tilbringer hele dager i rom helt uten dagslys, og med dette timeplaner blir det også lite rom for å ta pauser ute i dagslys. Dette er en utfordring som bør sees videre på. En variasjon i omgivelser bør tilstrebes, særlig for de klasser som ikke har tilgang til dagslys.

8.1.4 Lite fleksibilitet i reservasjoner

Timeplanen hos KHiO fastsettes lenge før studiestart og reservasjoner i TimeEdit gjøres før det er klart hvordan studieåret vil utvikle seg. Gjennom kartleggingen er det flere som henter til en kultur hvor man sikrer seg rom for lengre perioder enn det som blir den faktiske bruken, fordi det er lite fleksibilitet og mulighet for endringer når romplanen er satt. Det bør gjøres en vurdering for om det er hensiktsmessig å fortsette med en lik måte å reservere på, eller se på andre løsninger hvor reservasjoner skjer på kortere basis, og hvor det er strukturer for å gjennomføre endringer for å tilpasse til studieløpet.

At mange rom er reservert uten å være i bruk i hele reservasjonsperioden fører til en opplevd plassmangel. De som trenger å tilpasse undervisning og har nye behov for rommet vil ikke ha tilgang, fordi det ikke gjøres justeringer ut over studieåret.

8.1.5 Mangel på stillerom/veiledningsrom

En stor del av hverdagen til studenter og fagansatte på KHiO er å gi tilbakemeldinger på studentens arbeid. Det kan foregå både i grupper og individuelt. Den individuelle veiledningen foregår ofte på studentarbeidsplassen, som ofte er et åpent område der andre kan lytte til samtalen. Det er uheldig for veiledningen at den ikke kan gis i et lukket rom, da det kan hindre både student og ansatte å gi en helt ærlig tilbakemelding. Dette i frykt for at andre kan lytte til hva som blir sagt, både knyttet til skryt og kritikk. I noen tilfeller brukes kontorer eller reserverbare grupperom eller lignende, men det er et generelt behov for minst ett lukket veiledningsrom tilknyttet hvert årskull for studenter som har studentarbeidsplass i et åpent område uten tilgang til lukkede rom i nærheten. Kunst og håndverk, keramikk, har dette og er godt fornøyd med dette.

8.1.6 Opplevd plassmangel

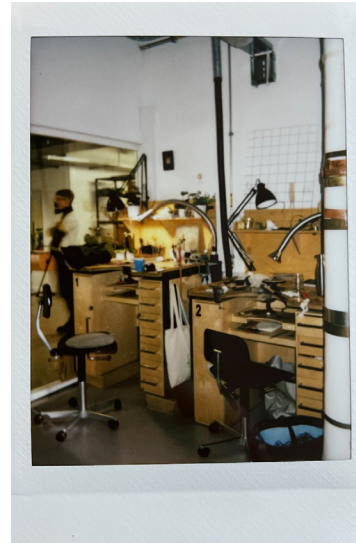
31

Noen studieprogram opplever stor plassmangel, og de fleste studieprogram opplever plassmangel til en viss grad.

Kunst og håndverk, spesielt tekstil, har svært lite plass til ansatte, men også studenter. De ansatte har ingen egne støtterom eller undervisningsrom der dørene kan lukkes. Det fører til at de i dag bruker studentenes sosiale sone som undervisningsrom, men det er ikke ideelt at det ikke kan lukkes av og at det er rett ved inngangsparti. De individuelle studioene til studentene er også veldig små, og oppleves mindre enn andre studieretninger ved skolen har. Det er også uheldig at store vever står plassert i et gangareal i scenebygget, rett ved et inngangsparti. Dette skaper dårlige arbeidsforhold for studentene som ønsker å bruke denne.

Metall har også noe plassmangel for studenter, spesielt på BA-nivå. Dette kan gjelde for andre studieretninger under kunst og håndverk, selv om det ikke har blitt nevnt.

Kunstakademiets ansatte og studenter opplever stor variasjon i dagens studentarbeidsplasser, og trekker frem at særlig størrelse og kvalitet på studentarbeidsplassene til bachelorstudentene ikke er tilstrekkelige.

Bilder: plassmangel ved arbeidsplassene, her illustrert ved studentarbeidsplass BA1-metall og Kunstakademiet

Ansatte i seksjon for drift, opplever også store utfordringer knyttet til plass. Det gjelder både lagring av utstyr og møbler, der dagens lagre ikke er hensiktsmessige, og arbeidsplassene der det ikke er plass til å samle hele team på samme sted. Videre har de fleste ansattarealer plassutfordringer, som overordnet kan inngå under mangel på støtterom.

Bilde: Eksempel på lagerinngang

8.1.7 Mangel på støtterom for ansatte

De aller fleste ansattarealer på KHiO mangler tilstrekkelig dekning av støtterom som kontor, stillerom, møterom, hvilerom, og lignende. Ansatte som sitter i åpent landskap, bør ha tilgang til rom der de kan trekke seg tilbake eller samhandle med andre i mye større grad enn de har mulighet for i dag. Flere av rommene som ble bygd som støtterom, brukes i dag som kontorer som følge av plassmangel, noe som forringer arbeidsplassene i åpent landskap vesentlig.

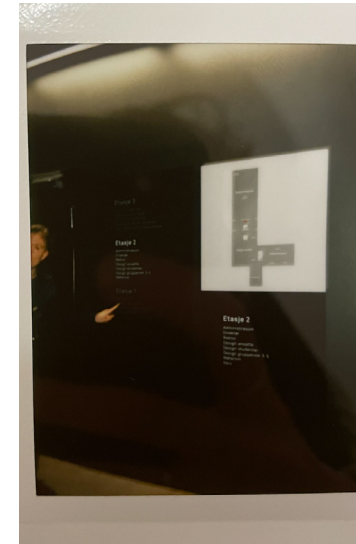
8.1.8 Lys og temperatur i servicetorg og resepsjon

Det er knyttet utfordringer til å være plassert under glasstak og nært inngangen for ansatte som står i resepsjon, men også servicetorget. Det blir varmt om våren og sommeren, og kaldt om høsten og vinteren. Det er generelt trekkfullt som følge av inngangspartiet. Det er også meldt at det er svært støyende arealer å arbeide i, særlig når det foregår utstillinger i de to tilknyttede galleriene. Dette oppleves som utfordrende både for de ansatte som har sin arbeidsplass her, og for studentene som har sin utstilling her og de faglig ansatte som gjennomfører veiledning og eksaminering i disse galleriene.

8.1.9 Avstander og skilting

KHiO er en kompleks bygningsmasse, og flere opplever at det er utfordrende å navigere seg mellom bygg og at den fysiske kompleksiteten hindrer samhandling på tvers, men også internt. Kunstakademiet oppgir at det er negativt at studenter og ansatte sitter i to ulike bygg, og det samme oppgir drift og IT som heller ikke kan samle alle i teamet i et bygg. Dagens skilting er utdatert og trenger oppdatering.

8.1.10 Teknologi

Flere ganger blir det nevnt at man velger å reservere noen utvalgte rom, både for undervisning og for møter, basert på teknologien i rommet. Og at noen rom da er å foretrekke over andre. Dette legger stort press på de rommene det gjelder. For å få en bedre arealbruk, kan det være lurt å sikre at alle relevante rom har den teknologien som trengs for å møte en mer digitalisert fremtid.

Utviklingen samfunnet har sett under Covid-19 har en tydelig påvirkning på hvordan man arbeider, og vil med stor sannsynlighet også påvirke hvordan man underviser og studerer.

En viktig del her er teknologi. Ved andre universitet og høyskoler ser man nå en utvikling i hvordan undervisningsarealer tilrettelegges for også å støtte også fjernundervisning og andre tilpasninger. Selv om KHiO er en svært fysisk høyskole, kan det være elementer studentene i fremtiden vil forvente skal ha en større grad av digitale elementer.

Flere ansatte vil med stor sannsynlighet også bruke hjemmekontor ved jevne mellomrom, og det er da viktig at det tilrettelegges godt for hybride møter mellom kolleger og mellom ansatte og studenter.

8.1.11 Garderober

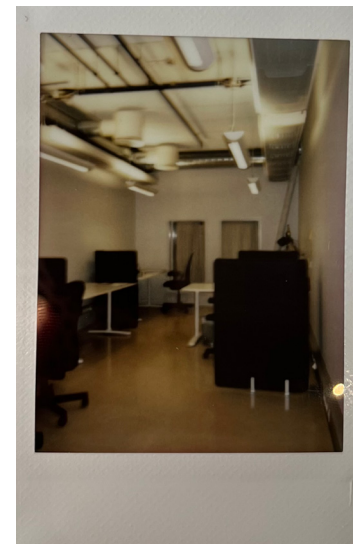
Både studenter på PPU Dans og Teater, og master dans, og ansatte generelt på huset mangler tilgang på garderober. Studentene på PPU og master dans trenger dette fordi de har en særlig aktiv studiedag og har behov for å skifte inn og ut av treningsklær og å dusje i løpet av dagen. Garderoben for ansatte på dans er i dag utformet slik at hvis noen åpner døren ser man rett inn på de som er i garderoben, dette illustrert ved dette bildet, hvor bildet er tatt fra der man kommer ut av dusjen.

For ansatte generelt er det ingen tilgang på dusj og garderobefasiliteter, som det bør tilrettelegges for.

8.1.12 Arbeidsplasser for doktorgradsstipendiatene

I dag er det ingen klare retningslinjer for hvordan en doktorgradsstipendiat blir tildelt en plass, hvilke krav som stilles til denne plassen og om de i det hele tatt får en plass i bygget. Det bør settes tydelige retningslinjer for tildeling av stipendiatplasser, og frigjøres ledig kapasitet til å tilrettelegge for gode arbeidsplasser for denne ansattgruppen.

Vedlegg A	Funn fra arealressurskartlegging 2019
Vedlegg B	Interessentkart
Vedlegg C	Deltakere
Vedlegg D	Gåtur med ansatte og studenter
Vedlegg E	Monitorrapport
Vedlegg F	Workshop rapport
Vedlegg G	Arealkategorier
Vedlegg H	Avdelinger og seksjoner
Vedlegg I	Muligheter og utfordringer
Vedlegg J	Overordnet vurdering av egnethet for ombygging